Tuli on osa metsän elämää

4.6.2018

Pohjois-Amerikan Kalliovuorten luonnontilaisissa metsissä kontortamännyt kuolevat vanhuuttaan pystyyn. Myös kaarnakuoriaishyönteiset voivat tappaa heikentyneitä puita. Kun sitten salama iskee rutikuivaan metsään, on metsäpalo valmis. Tuli ja lämpö saavat kontortamännyn siemenet itämään, ja metsä syntyy uudelleen.

Metsänhoidollisella kulotuksella ihminen jäljittelee luonnonmukaista metsän uudistamista. Kulotus desinfioi metsämaata ja kohottaa maan happamuutta eli pH-lukua. Kulotus parantaa maan lämpöoloja. Kulotus hävittää taimia haittaavan metsän pintakasvillisuuden.

Lisäksi tietyt hyönteiset ja mikrobit hyötyvät tulesta. Alan ammattilaiset puhuvatkin paloekologiasta. Esimerkiksi harjusinisiipi on perhonen, joka viihtyy kranaattien räjähdyksissä syntyneissä palokuopissa Säkylässä Porin prikaatin harjoitusalueella.

Vain tämän erikoistyölajin osaavat metsäammattilaiset voivat tehdä kulotuksia. Kulotuksella on johtaja ja varajohtaja. Kulotus vaatii huolellisen ennakkovalmistelun sekä palo- ja pelastusviranomaisen luvan. Sammutusvedet pitää varata paikalle. Lisäksi kaivinkoneet tekevät palokäytäviä ja -kujia kulotuksen helpottamiseksi sekä tulen leviämisen estämiseksi. Kulotusalueen jälkivartiointi on tärkeää.

Toukokuun lopulla Suomen metsäkeskuksen ja koulutuskeskus Sedun KULOTA!-hanke järjesti kulotusnäytöksen Lapualla. Homma otti tulta aluejohtaja Jorma Vierulan antaessa tulikomentoja.

Kuva: Kulotusnäytös onnistui Lapualla. Kuva: Risto Lauhanen.

KULOTA!-hanke toimii Manner-Suomen maaseutuohjelman ja Etelä-Pohjanmaan Ely-keskuksen rahoituksella. Hanke estää osaltaan kulotustaitojen katoamista sekä kannustaa metsäammattilaisia ja metsänomistajia virallisiin kulotuksiin. SeAMKin Ruoka-yksikkö on osaltaan konsultoitunut KULOTA!-hanketta.

Tätä kirjoitettaessa valtakunnallisen metsäpaloindeksin arvo on 6. Indeksi on maksimissaan ja kulotuskielto voimassa. Metsäpalo on aina vakava asia. Muistan kesän 1997 ja Tammelan suurmetsäpalon. Savunhaju tuntui Huittisissakin 80-90 kilometrin päässä metsäpaloalueesta.

Vuoden 2000 elokuussa järjestelin osaltani Metsäntutkimuslaitosten kansainvälisen liiton eli IUFROn maailmankonferenssin kokouksia ja seminaareja Kuala Lumpurissa Malesiassa. Tuo maailmankonferenssi kiinnitti vakavaa huomiota trooppisiin metsäpaloihin. Jossakin Indonesiassa palosavut voivat olla ihmisten terveydelle todella vaarallisia. Trooppiset savusumut ovat niin voimakkaita, että vakavat laiva- ja lento-onnettomuudet ovat mahdollisia.

Risto Lauhanen
MMT, SeAMK Ruoka